

การศึกษาภาษาตระกูลมอญ-เขมรในประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีน

เมฆม สอดส่องกฤษ

คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี

บทคัดย่อ

ประเด็นปัญหาของงานวิจัย คือ ข้อจำกัดที่นักวิชาการไทยไม่สามารถเข้าถึงข้อมูลการวิจัยภาษาตระกูลมอญ-เขมรที่พุดอยู่ในประเทศจีนที่เขียนเป็นภาษาจีนได้ ทำให้การศึกษาเรื่องดังกล่าวในประเทศไทยมีน้อย จากการสำรวจมีเพียงการศึกษาเครือญาติของกลุ่มชาติพันธุ์ดังกล่าวที่อพยพมาตั้งถิ่นฐานบริเวณภาคเหนือของประเทศไทยบางส่วนเท่านั้น งานวิจัยนี้จึงได้กำหนดวัตถุประสงค์ในการศึกษาสองประเด็นคือ 1. การศึกษาทางชาติพันธุ์วรรณนา และ 2. การศึกษาทางภาษาศาสตร์ วิชวิจัย ดำเนินตามวัตถุประสงค์สองข้อคือ 1. การสังเคราะห์เอกสารแล้วนำเสนอข้อมูลทางชาติพันธุ์วรรณนา อันประกอบด้วยข้อมูลชื่อเรียก ประวัติศาสตร์ การตั้งถิ่นฐาน ระบบเศรษฐกิจสังคม ขนบธรรมเนียม ประเพณีและวัฒนธรรม 2. การวิเคราะห์โดยการเปรียบเทียบข้อมูลในเชิงภาษาศาสตร์ร่วมสมัย อันประกอบด้วยแนวคิดการจัดแบ่งตระกูลภาษาและภาษาถิ่น ระบบเสียง การสร้างคำ วงคำศัพท์ ระบบไวยากรณ์ และตัวอักษร ผลการศึกษา คือ กลุ่มชาติพันธุ์ที่พุดภาษาตระกูลมอญ-เขมรในประเทศจีนมีสามกลุ่ม ได้แก่ ปู้หล่าง เต่ออ่างและหว่า ตั้งถิ่นฐานอยู่ใกล้ชิดกับชาวไตและชาวจิ้งโโพ บริเวณมณฑลยูนนาน จากการเปรียบเทียบทั้งประเด็นชาติพันธุ์วรรณนาและประเด็นภาษาศาสตร์พบว่า มีทั้งข้อเปรียบเทียบและข้อเปรียบเทียบเหมือน ข้อเปรียบเทียบชี้ให้เห็นว่าภาษาทั้งสามต่างมีเอกลักษณ์เฉพาะตัวของตนเอง ในขณะที่ข้อเปรียบเทียบเหมือนก็ชี้ให้เห็นว่าทั้งสามภาษามีความสัมพันธ์กันอย่างใกล้ชิดกันในระดับแขนงภาษา และเมื่อจับคู่ความสัมพันธ์ของแต่ละภาษาพบว่า ภาษาปู้หล่างใกล้ชิดกับภาษาเต่ออ่างมากที่สุด รองลงมาคือ ภาษาปู้หล่างกับภาษาหว่า ส่วนภาษาเต่ออ่างกับภาษาหว่ามีใกล้ชิดกันน้อยที่สุด

คำสำคัญ ภาษาตระกูลมอญ-เขมร ภาษาศาสตร์ชาติพันธุ์ ปู้หล่าง เต่ออ่าง หว่า

A study of Mon-Khmer languages in China

Metcha Sodsongkrit

Faculty of Liberal Arts, Ubon Ratchathani University

Abstract

This research is about the limitation for Thai researchers to access the resources about Mon-Khmer language in China, the language which is composed in Chinese. As a result, the study of this topic in Thai research is still rarely conducted. According to the literature review, we found that some research about the ethnic groups are related with the ethnic group in China which immigrated to Thailand. The objective of this research is divided into two points: 1) The ethnographic synthesis that presents the data of name, history, habitation, social economy, traditions and culture, 2) A synchronic linguistic

analysis which consists of language family and dialect, phonology, word formation, vocabulary, grammar and characters. This study found that there are three of Mon-khmer spoken ethnic groups in China namely Bulang, De'ang and Wa. They are settlements who live closely to Dai and Jingpo ethnic groups in Yunnan. According to the ethnographic and linguistics comparative study, we found both correspondences and contrastive points. The contrastive points show the singularity in each language. While, the correspondences show that each language is related with the language at the branch level. The result of language comparison shows that Bulang language is closest in terms of relationship with the De'ang language, and Wa language, was found to be the second closest. The relationship between De'ang language and Wa language is least significant.

Keywords: Mon-Khmer language family, ethno linguistics, Bulang, De'ang, Wa

1. ประเด็นปัญหา

ชนกลุ่มน้อยที่พูดภาษามอญ-เขมรในประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีน มีสามกลุ่ม คือ ปู้หล่าง เต่ออ่าง และหว่า¹ นอกจากนี้มีถิ่นฐานอยู่ในประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีนแล้ว ยังมีเครือญาติที่ตั้งถิ่นฐานอยู่บริเวณชายแดนของประเทศใกล้เคียง เช่น พม่า เวียดนาม ลาว รวมถึงภาคเหนือของไทยด้วย

ผลงานการศึกษาวิชาวิจัยภาษาตระกูลมอญ-เขมรที่อยู่ในประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีนของไทยยังไม่พบ แต่มีการศึกษากลุ่มชาติพันธุ์ที่เป็นเครือญาติกับกลุ่มชาติพันธุ์เหล่านี้ที่อพยพมาตั้งถิ่นฐานอยู่ในประเทศไทยบ้าง แต่ก็เป็นการศึกษาปัญหาเพียงบางจุดในบางภาษาเท่านั้น ยังไม่มีข้อมูลการศึกษาทางภาษาในระดับคำ ระดับไวยากรณ์ และข้อมูลภาษาด้านอื่นๆ ของภาษาทั้งสามอย่างครบถ้วนสมบูรณ์

เหตุที่การศึกษาภาษาตระกูลมอญ-เขมรในประเทศไทยทั้งสามกลุ่มนี้ยังมีน้อยและไม่สมบูรณ์นั้น สาเหตุหลักมาจากผู้วิจัยยังขาดข้อมูลสนับสนุนที่เพียงพอ เนื่องจากกลุ่มชาติพันธุ์เหล่านี้มีบรรพบุรุษและต้นตอภาษาอยู่ในสาธารณรัฐประชาชนจีน เอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวกับภาษาทั้งสามล้วนเขียนเป็นภาษาจีน ผู้วิจัยชาวไทยที่ไม่รู้ภาษาจีนไม่สามารถเข้าถึงข้อมูลได้ การทำงานวิจัยในครั้งนี้ได้เก็บรวบรวมข้อมูลที่เป็นผลงานและทรศนะของนักวิชาการจีน โดยสังเคราะห์และวิเคราะห์ข้อมูลชาติพันธุ์วรรณนาและภาษาศาสตร์ ทั้งยังเป็นการนำเสนอให้เห็นแนวคิดการศึกษาวิชาวิจัยทางภาษาศาสตร์แบบจีนเพื่อให้ผู้สนใจได้ใช้เป็นข้อมูลในการศึกษาวิชาวิจัยต่อไป

---

¹ ในงานวิจัยนี้กำหนดเรียกชื่อกลุ่มชาติพันธุ์และชื่อภาษาตามที่ภาษาจีนเรียก เนื่องจากการศึกษาครั้งนี้สังเคราะห์งานเขียนของจีน ได้แก่ ปู้หล่าง เต่ออ่าง และหว่า ขอให้เข้าใจว่าเป็นชื่อเดียวกันกับที่นักวิชาการไทยเรียก คือ ปลั่ง ดาระอั้ง และว่า ตามลำดับ ข้อความที่อ้างมาจะเรียกตามเอกสารเดิม และเพื่อความสะดวกในการพิมพ์กำหนดใช้ตัวย่อดังนี้ ปู้หล่าง (B) เต่ออ่าง (D) และหว่า (W)

2. บทบททวนวรรณกรรม

จากการสำรวจผลงานการศึกษาเกี่ยวกับภาษาตระกูลมอญ-เขมรที่เขียนเป็นภาษาไทย ภาษาจีน และภาษาอังกฤษ พบว่า มีการศึกษาภาษาปู้หล่าง ภาษาเต้อ่าง และภาษาหว่า ที่อยู่ในประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีน บางส่วนที่อยู่ในประเทศไทย และบางส่วนที่อพยพไปอยู่ในถิ่นอื่นๆ โดยมีการศึกษาในหลากหลายแง่มุม สรุปได้ดังนี้

2.1 การศึกษาภาษาปู้หล่าง มีผลงานการศึกษาเกี่ยวกับการใช้ภาษา ระบบเสียง ระบบคำ ไวยากรณ์ การศึกษาในเชิงพรรณนาทางภาษา รวมทั้งพจนานุกรมภาษาปู้หล่างทั้งที่อยู่ในประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีน ประเทศไทย และประเทศอื่นๆ เช่น มัชฌิมาวรรณ สุวรรณวัฒน์ (2546) สุชาดา เจียพงษ์ (2546) Schmidt (1904) Milne (1921) Milne (1921) Shorto (1960) Mitani (1931, 1977, 1979) Li, Nie, and Qiu (1986) Dissawarotham (1986) Paulsen (1989) Diffloth (1991) Proschan (1996) Giaphong (2004) Rattanapitak (2009) Ostapirat (2009) และ Buakaw (2012) เป็นต้น

2.2 การศึกษาภาษาเต้อ่าง มีผลงานการศึกษาเกี่ยวกับระบบเสียง การศึกษาในเชิงพรรณนาทางภาษา การจัดทำพจนานุกรมของชาวเต้อ่างทั้งที่อยู่ในประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีน ประเทศไทย และประเทศอื่นๆ นอกจากนี้ยังมีการศึกษาประเด็นทางสังคมอีกด้วย ได้แก่ ผลงานของสกุณี ญัฐพลวัฒน์ (2545) เบญจวรรณ กสิโสภา (2546) วาสนา ละอองปลิว (2546) Chen, Wang, and Lai (1986) Svantesson (1988) Janzen (1991) และ Deepadung (2010) เป็นต้น

2.3 การศึกษาภาษาหว่า มีผลงานการศึกษาด้านระบบเสียง การพรรณนาภาษา การสืบสร้างระบบเสียง และพจนานุกรม ได้แก่ วัฒนา ตันติวุฒิปกรณ์ (2541) Zhou and Yan (1993, 1994, 2002) และ Watkins (2002) เป็นต้น

2.4 การศึกษากลุ่มภาษา Austro-Asiatic และภาษากลุ่มมอญ-เขมรในประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีน มีผลงานการศึกษาเกี่ยวกับภาษาต่างๆ ที่จัดอยู่ในตระกูลภาษา Austro-Asiatic และกลุ่มภาษามอญ-เขมรในแง่มุมต่างๆ ที่สำคัญ ได้แก่ สุริยา รัตนกุล (2531) Shorto (1963) Luce (1965) และ Yan and Zhou (1995) เป็นต้น

2.5 การศึกษาเชิงชาติพันธุ์วรรณนา มีผลงานการศึกษากลุ่มชาติพันธุ์ในประเทศจีน ทั้ง 55 กลุ่ม โดยมีการศึกษาเฉพาะพื้นที่ และมีการศึกษาเชิงเปรียบเทียบกลุ่มชาติพันธุ์ในสาธารณรัฐประชาชนจีนกับประเทศอื่น มีการศึกษาเชิงประวัติศาสตร์ชาติพันธุ์ และมีการศึกษาเชิงสำรวจกลุ่มชาติพันธุ์ต่างๆ นอกจากนี้ยังมีการจัดทำฐานข้อมูลภาษาต่างๆ ได้แก่ ผลงานวิจัย

ของสุมิตร ปิติพัฒน์ (2541) เมฆม สอดส่องกฤษ (2555) Davies (1909) Gordon (2005) Huang (2008) และ Deepadung (2009, 2011) เป็นต้น

2.6 การศึกษาในระดับคำ พบการศึกษาระบบคำสรรพนามของภาษาตระกูลออสโตรเอเชียติก ได้แก่ ผลงานของ Watson (1964) Pinnow (1965) Blood and Blood (1966) Wallace (1966) และ Deepadung (2013) เป็นต้น

จากการสำรวจผลงานที่ผ่านมาข้างต้น จะเห็นว่าผลงานที่ศึกษาเกี่ยวกับภาษาตระกูลมอญ-เขมรในสาธารณรัฐประชาชนจีนนั้น มีการศึกษาภาษาของทั้งสามกลุ่มชาติพันธุ์บ้างแล้ว ในขณะที่ผลงานการศึกษาวិชาญภาษาตระกูลมอญ-เขมรที่อยู่ในสาธารณรัฐประชาชนจีนของไต้หวัน พบเพียงการศึกษาเชิงสำรวจเบื้องต้นเพียงบางพื้นที่และบางภาษาเท่านั้น แต่มีการศึกษากลุ่มชาติพันธุ์ที่เป็นเครือญาติกับคนที่พูดภาษาตระกูลมอญ-เขมรที่อยู่ในสาธารณรัฐประชาชนจีนที่อพยพมาตั้งถิ่นฐานในประเทศไทยอยู่บ้าง แต่เป็นการศึกษาเพียงบางประเด็นในบางภาษาเช่นเดียวกัน ข้อมูลทางภาษาศาสตร์จึงยังไม่ครบถ้วนสมบูรณ์

3. วัตถุประสงค์

3.1 เพื่อศึกษารายละเอียดทางชาติพันธุ์วรรณนาของกลุ่มชาติพันธุ์มอญ-เขมร ในประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีน

3.2 เพื่อศึกษาข้อมูลทางภาษาศาสตร์ และเปรียบเทียบความสัมพันธ์ของภาษาตระกูลมอญ-เขมร ในประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีน

4. ระเบียบวิธีวิจัย

งานวิจัยนี้เป็นการวิจัยเอกสาร มีรายละเอียดวิธีวิจัยตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ ดังนี้

4.1 ข้อมูลทางชาติพันธุ์วรรณนา ศึกษาและนำเสนอข้อมูลจากหนังสือเรื่อง “สารานุกรมชนกลุ่มน้อยในประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีน” (เมฆม สอดส่องกฤษ, 2555, น. 25, น.57, น. 281) ซึ่งมีข้อมูลเกี่ยวกับการตั้งถิ่นฐาน ประวัติศาสตร์ ศิลปวัฒนธรรม ขนบธรรมเนียม ประเพณี ชีวิตความเป็นอยู่ ความเชื่อ เทศกาลสำคัญ เป็นต้น

4.2 ข้อมูลทางภาษาศาสตร์ ศึกษาข้อมูลจากหนังสือ “ปริทรรศน์ภาษา”² เป็นหลัก จำนวนสามเล่มดังนี้

1. **ภาษาปู้หล่าง (Blang)** ศึกษาข้อมูลจากหนังสือ ชื่อ “ปริทรรศน์ภาษาปู้หล่าง 《布朗语简志 Bùlǎngyǔ Jiǎnzhi》” ของผู้แต่งชื่อหลี่ต้าหวยง เนี่ยซีเจินและชีวเอ้อเฟิง (Li, Nie, & Qiu, 1986)

2. **ภาษาเต้ออ่าง (De'ang)** ศึกษาข้อมูลจากหนังสือ ชื่อ “ปริทรรศน์ภาษาเต้ออ่าง” 《德昂语简志 Dé'áng yǔ Jiǎnzhi》 ของผู้แต่งชื่อ เจินเซียงมู่ หวางจิ่งหลิว และล่ายหย่งเหลียง (Chen, Wang, & Lai, 1986)

3. **ภาษาหว่า (Va)** ศึกษาข้อมูลจากหนังสือ ชื่อ “ปริทรรศน์ภาษาหว่า” 《佤语简志 Wǎyǔ Jiǎnzhi》 ของผู้แต่งชื่อ โจ้วจื่อจื่อ, เหยียนฉีเซียง (Zhou & Yan, 1995)

4.3 การสังเคราะห์และวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการศึกษาโดยการเก็บรวบรวมข้อมูลจากเอกสาร บทความวิชาการและหนังสือที่เป็นผลงานการเขียนของนักวิชาการจีน จากนั้นนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์ตามแนวทางภาษาศาสตร์แล้วเรียบเรียงเนื้อหาเชิงพรรณนาภาษาตามลำดับชั้นทางภาษา (Language hierarchy) โดยแบ่งหัวข้อการพรรณนาภาษาโดยเรียงลำดับจาก ภาษาปู้หล่าง ภาษาเต้ออ่าง และภาษาหว่า แต่ละภาษามีหัวข้อที่ต้องพรรณนา³ ดังนี้

1. การจัดแบ่งตระกูลภาษา และภาษาถิ่น
2. ระบบเสียง แบ่งเป็น พยัญชนะ สระ วรรณยุกต์ และโครงสร้างพยางค์
3. วงคำศัพท์และระบบไวยากรณ์
4. ตัวอักษร

² หนังสือ 3 เล่มนี้เป็นหนังสือภาษาจีนในโครงการ “สรรนิพนธ์รวมชุดประเด็นชนกลุ่มน้อย 5 ประการ ของคณะกรรมการชนกลุ่มน้อยแห่งชาติ” 《国家民委民族问题五种丛书 Guójiā mínwēi mínzú wèntí wǔzhǒng cóngshū》 โครงการย่อยเรื่อง “ชุมนุมปริทรรศน์ภาษาชนกลุ่มน้อยของสาธารณรัฐประชาชนจีน” (中国少数民族语言简志丛书 Zhōngguó shǎoshù mínzú yǔyán jiǎnzhi cóngshū) นับเป็นโครงการบูรณาการความรู้เกี่ยวกับชนกลุ่มน้อยในประเทศที่ยิ่งใหญ่ที่สุด เริ่มต้นดำเนินการตั้งแต่ปี ค.ศ. 1953 ในส่วนของ “ปริทรรศน์ภาษาของชนกลุ่มน้อย” เริ่มดำเนินการในปี ค.ศ. 1956 โครงการย่อยอื่นๆ ได้แก่ 《中国少数民族 Zhōngguó shǎoshù mínzú》 “ชนกลุ่มน้อยของจีน” 《中国少数民族简史丛书 Zhōngguó shǎoshù mínzú jiǎnshǐ cóngshū》 “ปริทรรศน์ประวัติศาสตร์ชนกลุ่มน้อยของจีน” 《中国少数民族自治地方概况丛书 Zhōngguó shǎoshù mínzú zìzhì dìfāng gài kuàng cóngshū》 “บันทึกเขตปกครองตนเองชนกลุ่มน้อยของจีน” และ 《中国少数民族社会历史调查资料丛刊 Zhōngguó shǎoshù mínzú shèhuì lìshǐ diào chá zīliào cóngkān》 “บันทึกข้อมูลการสำรวจประวัติศาสตร์ทางสังคมของชนกลุ่มน้อยของจีน”

³ รายละเอียดการพรรณนาภาษาของแต่ละภาษาได้นำเสนอเป็นบทความวิชาการจำนวนสามเรื่อง ดังนี้ ภาษาปู้หล่าง (เมฆม สอดส่องกฤษ, 2556A) ภาษาเต้ออ่าง (เมฆม สอดส่องกฤษ, 2557B) และภาษาหว่า (เมฆม สอดส่องกฤษ, 2558A)

4.4 การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของภาษา นำข้อมูลในข้อ 4.3 มาเปรียบเทียบเพื่อวิเคราะห์หลักคุณลักษณะเฉพาะของแต่ละภาษา ลักษณะร่วม และลักษณะเปรียบเทียบ เพื่อนำไปสู่การชี้ให้เห็นถึงความสัมพันธ์ของภาษา โดยกำหนดหัวข้อการเปรียบเทียบและวิเคราะห์ความสัมพันธ์ดังนี้

1. สรุปข้อมูลทางชาติพันธุ์วรรณนา
2. ความสัมพันธ์ของการจัดแบ่งตระกูลภาษา
3. การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระดับระบบเสียง แบ่งเป็น พยัญชนะ สระวรรณยุกต์ และโครงสร้างพยางค์

4. การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ในระดับของวงคำศัพท์และระบบไวยากรณ์

4.5 การอธิบายคำศัพท์ เนื่องจากงานวิจัยนี้ผู้วิจัยได้ศึกษาวิธีทางภาษาศาสตร์แบบจีนและประสงค์จะให้ผู้อ่านชาวไทยได้เข้าใจวิธีคิดของนักวิชาการจีน จึงเจตนาใช้คำศัพท์ที่แปลมาจากภาษาจีน แต่เพื่อให้ นักภาษาศาสตร์ไทยได้เข้าใจตรงกัน จึงจำเป็นจะต้องอธิบายคำศัพท์ดังนี้

1. **สระ** ตามหลักการวิเคราะห์เสียงสระของจีนนั้น ส่วนที่อยู่ถัดจากพยัญชนะต้นนับเป็นเสียงสระทั้งหมด เช่น คำว่า *tian* เสียง /t/ เป็นพยัญชนะต้น เสียงสระทั้งหมดของคำนี้คือ /ian/ ในสระทั้งหมดของคำๆ นี้ แบ่งเสียงสระได้ดังนี้

เสียง /i/ เป็นหัวสระ (韵头 yùntóu)

เสียง /a/ เป็นท้องสระ (韵腹 yùn fù)

เสียง /n/ เป็นหางสระ (韵尾 yùnwěi)

2. **สระตึง สระคลาย** คือ สระที่มีลักษณะน้ำเสียง ใน สุริยา รัตนกุล. (2531, น. 95) ได้อธิบายไว้ว่า “การแตกตัวของเสียงสระก็ทำให้เกิดมีสระเป็นสองจำพวก คือ สระที่มีลักษณะน้ำเสียง (*register*) ธรรมดา ที่เรียกว่า ลักษณะน้ำเสียงใสหรือชัดเจน (*clear* หรือ *head register*) กับสระที่มีลักษณะน้ำเสียงขุ่น หรือเป็นลักษณะน้ำเสียงในช่องอก (*dark* หรือ *chest register*)” ซึ่ง สระที่มีลักษณะน้ำเสียงใสดรกับที่ภาษาจีนเรียกว่า สระคลาย (松元音 Sōng yuányīn) ส่วนสระที่มีลักษณะน้ำเสียงขุ่นตรงกับที่ภาษาจีนเรียกว่า สระตึง (紧元音 Jǐn yuányīn)

5. ผลการวิจัย

5.1 สรุปข้อมูลทางชาติพันธุ์วรรณนา

กลุ่มชาติพันธุ์ปู้หล่าง ภาษาจีนออกเสียงว่า “ปู้หล่าง” (布朗 Bùlǎng) อาศัยอยู่ในเขตปกครองตนเองชาวไต (傣族自治州 Dǎi Zú zìzhìzhōu) สิบสองปันนา (西双版纳 Xīshuāng

bǎnnà) ในมณฑลยูนนาน มีจำนวนประชากรทั้งสิ้น 91,882 คน มีรายงานการตั้งถิ่นฐานของชาวปู้หล่างในประเทศไทย จากรายงานการวิจัยของมัชฌิมาวรรณ สุวรรณวัฒน์ (2546) และสุชาติดา เจียพงษ์ (2546) พบว่า มีชาวปู้หล่างตั้งถิ่นฐานอยู่ในประเทศไทยที่บ้านห้วยน้ำขุ่น จังหวัดเชียงราย

กลุ่มชาติพันธุ์เต้อ่าง ภาษาจีนออกเสียงว่า “เต้อ่าง” (德昂 Dé’áng) เรียกตัวเองว่า /tʰ ʔa:ŋ/) ตั้งถิ่นฐานอย่างกระจัดกระจายในมณฑลยูนนาน (云南 Yúnnán) ในเขตปกครองตนเองชาวไต (傣族 Dǎi Zú) ชาวจิงโป (景颇族 Jǐngpō Zú) การตั้งถิ่นฐานส่วนใหญ่มักอยู่ร่วมกับชาวไต (傣族 Dǎizú) จิงโป (景颇 Jǐngpō Zú) หว่า (佤 Wǎ Zú) และชาวฮั่น (汉 Hàn Zú) มีจำนวนประชากรทั้งสิ้น 17,935 คน จากรายงานการวิจัยของเบญจวรรณ กสิโสภา (2546) วาสนา ละอองปลิว (2546) และสฤณี ฌัญญุลวัฒน์ (2545) พบว่า ในประเทศไทยก็มีชนกลุ่มนี้อาศัยอยู่บริเวณดอยอ่างขาง อำเภอฝาง จังหวัดเชียงใหม่

กลุ่มชาติพันธุ์หว่า ภาษาจีนออกเสียงว่า “หว่า” (佤 Wǎ) มีถิ่นฐานอยู่ในมณฑลยูนนาน บริเวณดังกล่าวครอบคลุมพื้นที่ช่วงทิศใต้ของเทือกเขานู (怒山 Nùshān) ที่ติดต่อกับแม่น้ำหลานชาง (澜沧江 Lánkāng jiāng) ซึ่งเป็นถิ่นที่อยู่ของชาวหว่า จึงเรียกชื่อบริเวณหุบเขาแห่งนี้ว่า “หุบเขาอาหว่า” (阿佤山区 Ā wǎ shānqū) มีจำนวนประชากรทั้งสิ้น 396,610 คน จากรายงานการวิจัยของวัฒนา ตันติวุฒิปกรณ์ (2541) พบว่าในประเทศไทยก็มีชนกลุ่มนี้อาศัยอยู่ในพื้นที่จังหวัดเชียงราย

ตารางที่ 1 สรุปข้อมูลถิ่นที่อยู่ของกลุ่มชาติพันธุ์มอญ-เขมรในประเทศจีน

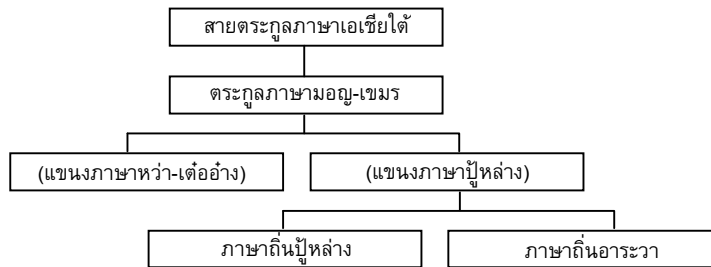
กลุ่มชาติพันธุ์	ประเทศจีน	ประเทศไทย
ปู้หล่าง	เขตปกครองตนเองชาวไตสิบสองปันนา มณฑลยูนนาน	อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย
เต้อ่าง	เขตปกครองตนเองชาวไตและชาวจิงโป เมืองเต้อหง มณฑลยูนนาน	อำเภอแม่สาย อำเภอฝาง อำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่
หว่า	ช่วงทิศใต้ของเทือกเขานู ที่ติดต่อกับแม่น้ำ หลานชาง ชื่อ “หุบเขาอาหว่า” มณฑลยูนนาน	บ้านสันติสุข ตำบลป่าตึง จังหวัดเชียงราย

5.2 ความสัมพันธ์ของการจัดแบ่งตระกูลภาษา

ภาษาปู้หล่าง เรียกภาษาตัวเองว่า /plaŋ331/ ในภาษาจีนเรียกว่า ปู้หล่าง (布朗语 Bùlǎngyǔ) นักภาษาศาสตร์จีนจัดภาษาปู้หล่างเป็นภาษาในสายตระกูลภาษาเอเชียใต้ (南亚语系 Nányà Yǔxì) ตระกูลภาษามอญ-เขมร (孟高棉语族 Mèng Gāomián Yǔzú) แขนงภาษาปู้หล่าง (布朗语支 Bùlǎng Yǔzhī) แต่บางทฤษฎีก็จัดไว้เป็นแขนงภาษาหว่า-เต้อ่าง (佤德

昂语支 Wǎ Dé'áng Yǔzhī) มีสำเนียงภาษาถิ่นสองถิ่น คือ ภาษาถิ่นบู้หล่าง (布朗方言 Bùlǎng fāngyán) กับภาษาถิ่นอาระวา สามารถเขียนเป็นแผนภูมิภาษาดังนี้

ภาพที่ 1 แผนภูมิภาษาบู้หล่างในประเทศจีน

ภาษาเต๋ออ้างอิง เรียกภาษาตัวเองว่า /t' ʔa:ŋ/) ภาษาจีนเขียนว่า 德昂语 Dé'áng yǔ นักภาษาศาสตร์จีนจัดภาษาเต๋ออ้างอิงอยู่ในตระกูลภาษาที่เรียกว่า 南亚语系 Nányà Yǔxì แปลว่า “ตระกูลภาษาเอเชียใต้” (南亚语系 Nányà Yǔxì) สาขามอญ-เขมร (孟高棉语族 Mèng Gāomián Yǔzú) แขนงภาษาหว่า-เต๋ออ้างอิง (佤德昂语支 Wǎ Dé'áng Yǔzhī) มีสำเนียงภาษาถิ่นสามสำเนียง คือ ถิ่นบู้เหลย (布雷 Bùlèi) ถิ่นเหลียง (梁 Liáng) และถิ่นหู่หม่าย (汝买 Rǔmǎi) สามารถเขียนเป็นแผนภูมิภาษาดังนี้

ภาพที่ 2 แผนภูมิภาษาเต๋ออ้างอิงในประเทศจีน

ภาษาหว่า ชาวหว่าเรียกตัวเองหลายชื่อ เช่น /ʔa vɿʔ, rɿ viaʔ, vɿ, ʔa vɿ loi, pa rauk, pa yaɯk/ นักภาษาศาสตร์จีนจัดภาษาหว่าอยู่ในตระกูลภาษาใหญ่ที่ชื่อว่า สายตระกูลภาษาเอเชียใต้ (南亚语系 Nányà Yǔxì) ตระกูลภาษามอญ-เขมร (孟高棉语族 Mèng Gāomián yǔzú) แขนงภาษาหว่า (佤语支 Wǎ Yǔzhī) มีสามสำเนียงภาษาคือ 1. ภาษาถิ่นปาร์ก (ภาษาจีนเขียนว่า 巴饶克 Bārǎokè) 2. ภาษาถิ่นอาหว่า (ภาษาจีนเขียนว่า 阿瓦 Ā wǎ) และ 3. ภาษาถิ่นหว่า (ภาษาจีนเขียนว่า 佤 Wǎ)

ภาพที่ 3 แผนภูมิภาษาปู่หล่างในประเทศจีน

จากแผนภูมิทั้งสามข้างต้นจะเห็นว่า ภาษาของทั้งสามกลุ่มชาติพันธุ์จัดอยู่ในตระกูลภาษาใหญ่ออสโตรเอเชียติก หรือที่นักภาษาศาสตร์จีนเรียกชื่อว่า สายตระกูลภาษาเอเชียใต้ ตระกูลภาษามอญ-เขมร โดยที่ภาษาปู่หล่างจัดอยู่ในแขนงภาษาปู่หล่าง (มีบางกระแสจัดไว้ในแขนงหว่า-เต้อ่าง) ภาษาเต้อ่างจัดอยู่ในแขนงภาษาหว่า-เต้อ่าง และภาษาหว่าจัดอยู่ในแขนงภาษาหว่า ซึ่งเมื่อดูจากแผนภูมิการจัดแบ่งแล้วจะเห็นว่า ภาษาปู่หล่างกับภาษาเต้อ่างมีความใกล้ชิดกัน ส่วนภาษาหว่าแยกแขนงต่างหากออกไปเป็นแขนงภาษาหว่า

ตารางที่ 2 สรุปประเด็นการจัดแบ่งตระกูลภาษามอญ-เขมรในประเทศจีน

ภาษาปู่หล่าง	จัดอยู่ในแขนงภาษาหว่า-เต้อ่าง	บางกระแสจัดไว้เป็นแขนงภาษาปู่หล่างแยกออกมาต่างหาก
ภาษาเต้อ่าง	จัดอยู่ในแขนงภาษาหว่า-เต้อ่าง	
ภาษาหว่า	จัดอยู่ในแขนงภาษาหว่า	

5.3 การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ในระดับระบบเสียง แบ่งเป็น พยัญชนะ สระวรรณยุกต์ และโครงสร้างพยางค์

5.3.1 พยัญชนะ

5.3.1.1 พยัญชนะต้นเดี่ยว ตารางข้างล่างนี้เป็นการเปรียบเทียบพยัญชนะต้นเดี่ยวของภาษาปู่หล่าง (B) เต้อ่าง (D) และหว่า (W) ดังนี้

ตารางที่ 3 สรุปรเปรียบเทียบเสียงพยัญชนะต้นเดี่ยวของภาษามอญ-เขมรในประเทศจีน

B	D	W	B	D	W	B	D	W	B	D	W	B	D	W	B	D	W	B	D	W	B	D	W			
p	p	p	ph	ph	ph	m	m	m	m	m	m	b	b	f	f	f*	v	v	v			vh				
np			nph																			l	l	l	r	r
t	t	t	th	th		d	d	n	n	n	n	n	n	nh								l	l	l	r	r
nt			nth					dh					ʔn									l	l	l	r	r
tɕ	tɕ	tɕ	tɕh	tɕh	tɕh	ŋ	ŋ	ŋ	ŋ	ŋ	ŋ	z	c	z		dz	dz		j							
ntɕ			ntɕh									s	zh				dzh									
k	k	k	kh	kh	kh		g	g	ŋ	ŋ	ŋ															
nk							gh	ŋ	ŋ	ŋ	ŋ															
			qh	x																						
			nqh																							
ʔ	ʔ	ʔ	h	h	h																					

จากตารางข้างต้นสรุปได้ดังนี้

1. เสียงพยัญชนะที่มีร่วมกันทั้งสามภาษา ได้แก่ /p, ph, m, f, v, t, th, n, l, tɕ, tɕh, ŋ, k, kh, ŋ, ʔ, h/

2. เสียงพยัญชนะที่มีร่วมกันสองภาษา

2.1 ภาษามอญกลางและภาษาเต๋ออ้างมีร่วมกัน ได้แก่ กลุ่มเสียงนาสิก /m, ŋ, n, ɲ/ และเสียงข้างลิ้น /l/

2.2 ภาษาเต๋ออ้างและภาษาหว่ามีร่วมกัน ได้แก่ กลุ่มเสียงก้อง /b, d, r, g, dz/ แต่ภาษามอญกลางไม่มีพยัญชนะเสียงก้องชุดนี้

2.3 ภาษามอญกลางและภาษาหว่ามีร่วมกัน ได้แก่ /z/

3. นอกจากนั้นเป็นเสียงพยัญชนะที่มีเฉพาะในภาษาใดภาษาหนึ่งเท่านั้น (เสียง f ในภาษาหว่า เป็นเสียงที่ใช้สำหรับคำยืมจากภาษาจีนและภาษาไต)

5.3.1.2 พยัญชนะควบกล้ำ การเปรียบเทียบพยัญชนะควบกล้ำของภาษามอญ-เขมร (B) เต๋ออ้าง (D) และหว่า (W) แสดงในตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 4 สรุปรเปรียบเทียบเสียงพยัญชนะควบกล้ำของภาษามอญ-เขมรในประเทศจีน

B	D	W	B	D	W	B	D	W	B	D	W	B	D	W
pl	pl	pl	phl	phl	phl		bl	bl	kl	kl	kl	kh	kh	kh
npl			nplh				bhl	nkl	gl		nkh	gh		
	pr	pr		phr	phr		br	br		kr	kr		kh	kh
							bhr		gr	gr				gh

จากตารางข้างต้น สรุปได้ดังนี้

1. เสียงพยัญชนะควบกล้ำที่มีร่วมกันสามภาษา ได้แก่ /pl, phl, kl, kh/

2. เสียงพยัญชนะควบกล้ำที่มีร่วมกันสองภาษา

2.1 ภาษาเต๋ออ้างและภาษาหว่ามีร่วมกัน ได้แก่ /pl, pr, phr, br, kr, gr, kh/

2.2 ภาษาเต๋ออ้างและภาษาหว่ามีเสียงพยัญชนะควบกล้ำ /l, r/ ร่วมกัน

ส่วนภาษามอญกลางมีพยัญชนะควบกล้ำ /l/ แต่ไม่มี /r/

3. เสียงพยัญชนะควบกล้ำที่ไม่ร่วมกัน

3.1 มีเฉพาะในภาษาญี่ปุ่นกลาง ได้แก่ /npl, nplh, nkl, nkhl/

3.2 มีเฉพาะในภาษาเตออ่าง ได้แก่ /gl, gh/

3.3 มีเฉพาะในภาษาหว่า ได้แก่ /bhl, bhr, ghr/

5.3.1.3 หางสระ(พยัญชนะท้าย) ตามหลักการทางภาษาศาสตร์จีน นักวิชาการจีนไม่ได้จัดเสียงพยัญชนะที่ปรากฏท้ายคำว่าเป็นเสียงพยัญชนะท้าย แต่จัดว่าเป็น “หางสระ” (韵尾 Yünwei) ตารางต่อไปนี้เป็นารเปรียบเทียบเสียงของหางสระในทั้งสามภาษา ดังนี้

ตารางที่ 5 สรุปเปรียบเทียบเสียงพยัญชนะท้ายของภาษามอญ-เขมรในประเทศจีน

B	D	W	B	D	W	B	D	W	B	D	W	B	D	W	B	D	W	B	D	W	B	D	W	B	D	W			
p	p		t	t		k	k	k	m	m		n	n		ŋ	ŋ	ŋ	h	h	h	ʔ	ʔ	ʔ	l		!		r	

จากตารางข้างต้นสรุปได้ดังนี้

1. เสียงหางสระที่มีร่วมกันทั้งสามภาษา ได้แก่ /-k, -ŋ, -h, -ʔ/
2. เสียงหางสระที่มีร่วมกันในภาษาญี่ปุ่นกลางกับภาษาเตออ่าง ได้แก่ /-p, -t, -m, -n/
3. เสียงหางสระที่มีเฉพาะในภาษาญี่ปุ่นกลาง ได้แก่ /-l, -l̥, -r/

5.3.2 การเปรียบเทียบระบบเสียงสระ

5.3.2.1 สระเดี่ยว

ตารางที่ 6 สรุปเปรียบเทียบเสียงสระเดี่ยวของภาษามอญ-เขมรในประเทศจีน

	B	D	W	B	D	W	B	D	W	B	D	W	B	D	W	B	D	W	B	D	W	B	D	W			
สระคล้าย	i	i	i	e	e	e	e	e	ɛ	a	a	a	ɔ	ɔ	ɔ	o	o	o	u	u	u	ɤ	ɤ	ɤ	u		u
สระตั้ง			i			e			ɛ			a			ɔ			o			u			ɤ			u

จากตารางข้างต้นสรุปได้ดังนี้

1. เสียงสระที่ทั้งสามภาษามีเหมือนกัน ได้แก่ /i, e, ɛ, a, ɔ, u, ɤ, u/
2. สระ /u/ มีเฉพาะในภาษาเตออ่างเท่านั้น แต่ในภาษาญี่ปุ่นกลางและภาษาหว่าไม่มีสระเสียงนี้

3. ภาษาญี่ปุ่นกลางและภาษาเตออ่างไม่มีการเปรียบเทียบต่างของสระคล้ายกับสระตั้ง แต่ภาษาหว่ามีการเปรียบเทียบต่าง คือ /i, e, ɛ, a, ɔ, u, u, ɤ, u/ กับ /i, e, ɛ, a, ɔ, u, ɤ, u/

5.3.2.2 สระประสมสองส่วนที่มีคุณสมบัติแรกเป็นเสียงสระ /i/

	B	D	W	B	D	W	B	D	W	B	D	W	B	D	W	B	D	
สระคล้าย	ie			ia	ia	ia			ie	iu	iu	iu			io	io		iu
สระตั้ง						ia			ie			iu			io			

5.3.2.3 สระประสมสองส่วนที่มีคุณสมบัติที่สองเป็นเสียงสระ /i/

	B	D	W	B	D	W	B	D	W	B	D	W	B	D	W	B	D	W	B	D	W	B	D	W	B	D	W			
สระคล้าย	ei			ei			ai	ai		ai	ai		oi	oi		oi	oi		ui	ui		xi	xi		xi	xi		ui	ui	
สระตึง								<u>ai</u>			<u>oi</u>			<u>oi</u>			<u>ui</u>			<u>xi</u>			<u>ui</u>							
สระเสียงยาว							a:i																							

5.3.2.4 สระประสมสองส่วนที่มีเสียงสระ /a/ เป็นคุณสมบัติที่สอง

	B	D	W	B	D	W	B	D	W
สระคล้าย	ia	ia	ia	ua		ua			ea
สระตึง			<u>ia</u>			<u>ua</u>			<u>ea</u>
สระเสียงยาว									

5.3.2.5 สระประสมสองส่วนที่มีเสียงสระ /u/ เป็นคุณสมบัติที่สอง

	B	D	W	B	D	W
สระคล้าย	au	au	au	ɤu	ɤu	
สระตึง			<u>au</u>			
สระเสียงยาว		a:u				

5.3.2.6 สระประสมสามส่วน

	B	D	W	B	D	W
สระคล้าย	iau	iau	iau	uai	uai	uai
สระตึง			<u>iau</u>			<u>uai</u>

จากการเปรียบเทียบเสียงสระประสมสองส่วน และสระประสมสามส่วน สรุปได้ดังนี้

1. สระประสมสองส่วนและสามส่วนที่ทุกภาษามีเหมือนกัน ได้แก่ /ia, iu, ai, oi, oi, ui, xi, ui, au/ และ /iau, uai/
2. สระประสมสองส่วนที่สองภาษามีเหมือนกัน มีดังนี้
  - ภาษาเตออ่างกับภาษาหว่า คือ /io/
  - ภาษาญู้หล่างกับภาษาหว่า คือ /ua/
  - ภาษาญู้หล่างกับภาษาเตออ่าง คือ /ɤu/
3. สระประสมสองส่วนเสียงชุ่นและสระประสมสามส่วนเสียงชุ่นมีเฉพาะในภาษาหว่า ได้แก่ /ia, ie, iu, io, ai, oi, oi, ui, xi, ui, ua, ea, au/ และ /iau, uai/
4. สระประสมเสียงยาว มีเฉพาะในภาษาเตออ่าง ได้แก่ /a:i, o:i, a:u/
5. สระประสมที่พบในภาษาเดียว ได้แก่
  - ภาษาญู้หล่าง /ie, ei, ei/

- ภาษาเต๋ออ่าง /iu, ui/
- ภาษาหว่า /ie, ei, ea/

5.3.3 การเปรียบเทียบระบบเสียงวรรณยุกต์ ข้อมูลเสียงวรรณยุกต์สามภาษาสรุปได้ดังนี้

ตารางที่ 7 สรุปเปรียบเทียบหน่วยเสียงวรรณยุกต์ของภาษามอญ-เขมรในประเทศจีน

B	มีวรรณยุกต์สี่หน่วยเสียง คือ 35 (1), 33 (1), 331 (√), 21 (1)
D	ไม่มีวรรณยุกต์
W	ภาษาถิ่นหว่า มีการเปรียบเทียบของเสียงวรรณยุกต์สามเสียง แต่เสียงวรรณยุกต์ดังกล่าวยังไม่ได้พัฒนาเป็นวรรณยุกต์ที่สมบูรณ์ กล่าวคือเป็นเสียงวรรณยุกต์ที่ได้รับอิทธิพลจากเสียงสระ และพยัญชนะท้ายดังนี้ 1. สระตั้งออกเสียงวรรณยุกต์สูง-ตก / √/ 2. สระตั้งที่มีพยัญชนะท้าย -p -t -k ออกเสียงวรรณยุกต์กลางระดับ / 1/ 3. สระคลายออกเสียงวรรณยุกต์กลาง - ตก / √/

5.3.4 การเปรียบเทียบโครงสร้างพยางค์ โครงสร้างพยางค์ในภาษาทั้งสามเป็นดังนี้

ตารางที่ 8 สรุปเปรียบเทียบโครงสร้างพยางค์ภาษามอญ-เขมรในประเทศจีน

โครงสร้างพยางค์	B	D	W
พยางค์ที่เล็กที่สุด	+C+V+C*	+C+V	+C+V
ตัวอย่างคำ	/ka?l/ “ปลา”	/ka/ “ปลา”	/ka/ “ก่อน”
พยางค์ที่ใหญ่ที่สุด	+C±C±C+V±V±V±C	+C±C±C +V±V±V±C	+C±C+V±V±V±C
ตัวอย่างคำ	/nphlaik/ “ลอก”	/k'ŋiaih/ “หัวเราะ”	/kriauh/ “เสียงนกร้อง”

* ข้อมูลภาษาปู้หล่างตามทูลี่ต้าหว่งเนี่ยซีเจินและชีวเอ้อเฟิง (Lǐ Dàoyǒng, Niè Xīzhēn, & Qiū Èfēng, 1986) วิเคราะห์นั้น พยางค์ที่เล็กที่สุดคือ /+C+V+C/ โดยที่เสียงพยัญชนะท้ายที่เป็น +C ในทุกๆ คำ คือ เสียง /ʔ/ เมื่อเปรียบเทียบกับภาษาอื่นๆ จะพบว่า ภาษา เต๋ออ่างและภาษาหว่าต่างก็มีโครงสร้างพยางค์ย่อยที่สุดเป็น /+C+V/ ความจริงแล้ว เสียง /ʔ/ ที่อยู่ท้ายพยางค์นั้นสามารถตีความได้ว่าเป็นเสียงปิดของเส้นเสียงที่เกิดขึ้นท้ายเสียงสระ ดังนั้นก็สามารถจะวิเคราะห์ได้ว่า พยางค์ที่ย่อยที่สุดในภาษาปู้หล่างก็เป็นเหมือนกับภาษาอื่นๆ คือ /CV/

ส่วนโครงสร้างพยางค์ที่ใหญ่ที่สุดมีสองภาษาเหมือนกัน คือ ภาษาปู้หล่างกับภาษาเต๋ออ่าง มีโครงสร้างพยางค์เป็น /+C±C±C+V±V±V±C/ แต่ภาษาหว่าต่างออกไป โดยมีโครงสร้างพยางค์เป็น /+C±C+V±V±V±C/ สิ่งที่แตกต่างกันก็คือ ภาษาปู้หล่างและภาษาเต๋ออ่างสามารถมีพยัญชนะต้นควบได้สามเสียง ในขณะที่ภาษาหว่ามีพยัญชนะต้นควบได้เพียงสองเสียง

ตารางที่ 9 สรุปเปรียบเทียบระบบเสียงของภาษามอญ-เขมรในประเทศจีน

ภาษา	พยัญชนะ ต้น	พยัญชนะ ควบกล้ำ	หาง สระ	สระ เดี่ยว ใส/วุ่น	สระประสม สองส่วน/สาม ส่วน	วรรณยุกต์	การใช้ทำนอง เสียง	โครงสร้างพยางค์	ภาษา ถิ่น	ตัวอักษร
B	35	8	11	9/-	14/2	4	ไม่มี	+C±C±C+V±V±V±C	2	ไม่มี
D	31	13	9	10/-	17/2	ไม่มี	คำถาม	+C±C±C+V±V±V±C	3	ไม่มี
W	38	16	3	9/18	28/4	2 (ถิ่นหว่า)	ไม่มี	+C±C+V±V±V±C	3	อักษร โรมัน

ลักษณะเด่นที่พบจากการเปรียบเทียบภาษาทั้งสามพบว่า

1. การเปรียบเทียบของสระคล้ายกับสระตั้ง มีในภาษาหว่าเท่านั้น ในขณะที่ภาษาอื่นไม่มี
2. โครงสร้างพยางค์ในภาษาหว่ามีพยัญชนะควบกล้ำได้เพียงสองส่วน ในขณะที่ภาษาอื่นมีสามส่วน
3. สระประสมสามส่วน ภาษาหว่ามีมากกว่าภาษาอื่น คือมี 4 เสียง ในขณะที่ภาษาญี่ปุ่นกลางและภาษาเต๋ออ้างมี 2 เสียงเหมือนกัน
4. ภาษาหว่ามีหางสระ (พยัญชนะท้าย) น้อยที่สุดคือ มี 3 เสียง /ŋ, h, ʔ/ ในขณะที่ภาษาญี่ปุ่นกลางและภาษาเต๋ออ้างมีมากถึง 11 เสียง และ 9 เสียงตามลำดับ
5. ภาษาญี่ปุ่นกลางเป็นภาษาเดียวที่มีระบบเสียงวรรณยุกต์ ในขณะที่ภาษาอื่นไม่มี (ยกเว้นภาษาหว่า มีเฉพาะในภาษาถิ่น ซึ่งเป็นเสียงวรรณยุกต์ที่ได้รับอิทธิพลจากพยัญชนะท้าย ยังไม่ใช่ระบบเสียงวรรณยุกต์ที่สมบูรณ์)

5.4 การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ในระดับวงคำศัพท์และระบบไวยากรณ์

งานวิจัยครั้งนี้ พบว่า ภาษาทั้งสามมีลักษณะร่วมที่สำคัญ และเป็นลักษณะเด่นของภาษาตระกูลมอญ-เขมร ลักษณะเด่นที่พบแบ่งอธิบายเป็นประเด็นสำคัญๆ ได้ 2 ประเด็น คือ ลักษณะร่วมระดับคำ และลักษณะร่วมระดับไวยากรณ์ ดังนี้

5.4.1 ลักษณะร่วมระดับคำ

5.4.1.1 หน่วยคำเติม⁴ ลักษณะเด่นของการสร้างคำในภาษาตระกูลมอญ-เขมร คือ การเติมหน่วยคำเติมเพื่อให้คำทำหน้าที่ทางไวยากรณ์ต่างกัน ภาษาทั้งสามมีการใช้หน่วยคำเติมหน้า (อุปสรรค) เติมหลัง (ปัจจัย) และเติมคร่อม (หน้าและหลัง) เมื่อเติมแล้วมีผลต่อการเปลี่ยนแปลงทางไวยากรณ์หรือความหมายดังนี้

ก. แบบที่เติมแล้วทำให้คำมีการเปลี่ยนหน้าที่ทางไวยากรณ์หรือความหมาย มี 9 แบบ ได้แก่ (1) เปลี่ยนคำกริยาเป็นคำนาม (2) เปลี่ยนคำนามเป็นคำกริยา (3) เปลี่ยนคำกริยาเป็นคำลักษณนาม (4) เปลี่ยนคำนามเป็นคำลักษณนาม (5) เปลี่ยนกริยาทำให้เกิด

⁴ นำเสนอใน (เมฆม, 2557C)

เป็นกริยาเกิดเอง (6) เปลี่ยนกริยาเกิดเองเป็นกริยาถูกทำให้เกิด (7) เปลี่ยนคำคุณศัพท์เป็นคำที่ทำให้เกิดคุณศัพท์ (8) เปลี่ยนการกระทำฝ่ายเดียวเป็นการร่วมกันกระทำ (9) เพิ่มความเข้มข้นของความหมาย

ข. แบบที่เติมแล้วไม่ได้ทำหน้าที่ทางไวยากรณ์ เป็นเพียงการเติมเพื่อเสียงหรือเพื่อจัดกลุ่มคำที่มีความหมายเดียวกันหรือเป็นคำชนิดเดียวกัน แต่ทั้งนี้ก็ยังมีส่วนที่ไม่สามารถระบุได้แน่ชัดว่าทำหน้าที่ใด หรือไม่ทำหน้าที่ก็มี

จากการเปรียบเทียบหน่วยคำเติมใน ภาษาญี่ปุ่นหลัง ภาษาเตอ้อ่าง และภาษาหว่าสรูปได้ดังนี้ (p =prefix, s =suffix, c =circumfix)

ตารางที่ 10 สรุปเปรียบเทียบเรื่องหน่วยคำเติมของภาษามอญ-เขมรในประเทศจีน

ภาษา	B			D			W		
	p	s	c	p	s	c	p	s	c
ตำแหน่งของหน่วยคำเติม									
(1) เปลี่ยนคำกริยาเป็นคำนาม	/			/			/		
(2) เปลี่ยนคำนามเป็นคำกริยา				/			/		
(3) เปลี่ยนคำกริยาเป็นคำลักษณนาม	/								
(4) เปลี่ยนคำนามเป็นคำลักษณนาม	/	/							
(5) เปลี่ยนกริยาทำให้เกิดเป็นกริยาเกิดเอง	/								
(6) เปลี่ยนกริยาเกิดเองเป็นกริยาถูกทำให้เกิด	/			/					
(7) เปลี่ยนคำคุณศัพท์เป็นคำที่ทำให้เกิดคุณศัพท์	/								
(8) เปลี่ยนการกระทำฝ่ายเดียวเป็นการร่วมกันกระทำ	/			/					
(9) เพิ่มความเข้มข้นของความหมาย			/	/			/		

จากตารางจะเห็นว่าลักษณะร่วมที่สำคัญคือ ทั้งสามภาษามีการใช้หน่วยคำเติมหน้าเพื่อเปลี่ยนคำกริยาเป็นคำนามเหมือนกัน ภาษาญี่ปุ่นหลังและภาษาเตอ้อ่างมีการใช้หน่วยคำเติมหน้าเพื่อเปลี่ยนการกระทำฝ่ายเดียวเป็นการกระทำสองฝ่าย ภาษาญี่ปุ่นหลังและภาษาหว่ามีการเพิ่มความเข้มข้นของความหมาย แต่ใช้วิธีต่างกัน คือภาษาญี่ปุ่นหลังใช้หน่วยคำเติมคร่อม ส่วนภาษาหว่าใช้หน่วยคำเติมหน้า พิจารณาจากปริมาณการใช้หน่วยคำเติมพบว่า การเติมหน่วยคำเติมหน้าเป็นวิธีที่ใช้มากที่สุด รองลงมาคือ หน่วยคำเติมท้ายและหน่วยคำเติมคร่อมตามลำดับ ส่วนภาษาที่มีการใช้หน่วยคำเติมมากที่สุดคือภาษาญี่ปุ่นหลัง รองลงมาคือภาษาเตอ้อ่างและภาษาหว่าตามลำดับ

5.4.1.2 รูปแบบคำ จากการเปรียบเทียบรูปแบบคำในภาษาญี่ปุ่นหลัง เตอ้อ่าง และหว่าพบว่ารูปแบบคำแบ่งได้สามประเภท ได้แก่ คำพยางค์เดียว คำสองพยางค์ และคำประสม

ก. คำพยางค์เดียว คือคำพยางค์เดียวที่มีความหมายในตัวเอง ปรากฏได้โดยลำพัง ตัวอย่างคำเช่น

คำ	B	D	W	คำ	B	D	W
ตื่น	teuŋ ³	ɕzɛŋ	teauŋ	ไก่อ	eh ¹	?iar	?ia
กิน	som ¹	hɔ:m	?ih	ทอง	s.ɛ ¹	khriɾ	khri
ไฟ	ŋual ²	ŋar	ŋu	น้ำ	um ¹	?om	rɔm
นก	sim ¹	siŋ	sim	ผ้า	pik ²	ban	man

ข. คำสองพยางค์ เป็นคำที่มีความหมายในตัวเอง สามารถปรากฏได้โดยลำพัง ไม่สามารถแยกพยางค์ที่มีความหมายได้อีก ไม่ใช่คำที่เติมหน่วยคำเติม ทั้งสามภาษามีลักษณะของคำสองพยางค์สอดคล้องกันสี่แบบ คือ คำสองพยางค์ปกติ คำซ้ำพยัญชนะ คำซ้ำสระ และการซ้ำคำ ตัวอย่างคำเช่น

ภาษา	คำสองพยางค์ปกติ	คำพยัญชนะต้นคู่	คำสระคู่	การซ้ำคำ
B	taŋ ⁴ klau ³	ผีเสื้อ tak ⁴ ton ³	จิ้งหรีด pha? ⁴ la? ⁴	อ่าง lɛk ¹ lɛk ¹ เขย่า
D	pui taŋ	หิ้งห้อย boŋ bot	ชิงช้า sɔk rɔk	ตะกळे mo?mo? หาว
W	tɕaŋ kruh	สูง ใหญ่ ⁵ kaŋ keŋ	เบี้ยว rau khau ²	ลิง ?ɛh ?ɛh สักครู

ค. คำประสม เป็นคำสองพยางค์ที่แต่ละพยางค์เกิดจากคำที่มีความหมายในตัวเองมาประสมกัน สามารถแยกออกจากกันได้ ทั้งสามภาษามีวิธีสร้างคำประสมสอดคล้องกัน 6 วิธี ได้แก่ **1. แบบประกบคำ** คือคำที่ประสมกันแล้วคำทั้งสองต่างแสดงความหมายเท่าๆ กัน ความหมายใหม่ที่เกิดขึ้นสื่อความหมายถึงคำเดิมทั้งสองคำ **2. แบบประกอบคำ** คือคำที่ประสมกันแล้วเกิดความหมายใหม่ที่ใกล้เคียงหรือเกี่ยวข้องกับคำเดิมทั้งสองคำ **3. แบบคำหลักคำรอง** คือการนำคำสองคำมาเรียงต่อกัน คำหน้าทำหน้าที่บอกความหมายหลัก คำหลังทำหน้าที่ขยายความหมายของคำหน้าให้ชัดเจนขึ้น **4. แบบเสริมความ** คือ คำประสมที่คำข้างหน้าเป็นคำที่แสดงความหมายหลักส่วนคำที่ตามมาทำหน้าที่เสริมความหมายของคำข้างหน้าให้ชัดเจนขึ้น แต่ไม่ใช่การขยายความ **5. แบบกริยากรรม** คือ คำประสมที่คำหน้าเป็นคำกริยาและคำที่ตามมาเป็นกรรมที่รับการกระทำของกริยาข้างหน้านั้น เมื่อประสมแล้วเกิดเป็นความหมายใหม่ที่แปรมาจากความหมายเดิมของคำทั้งสอง **6. แบบประธานกริยา** คือ คำประสมที่คำหน้าทำหน้าที่เป็นประธาน คำที่ตามมาเป็นภาคแสดงบอกลักษณะหรือการกระทำของประธานข้างหน้านั้น ดังตัวอย่างต่อไปนี้

⁵ คำสองพยางค์ในตัวอย่างข้างต้น ไม่สามารถแยกออกเป็นคำพยางค์เดียวที่มีความหมายได้ ตัวอย่างคำว่า / tɕaŋ kruh/ ที่แปลว่า “สูงใหญ่” ไม่ใช่คำประสมระหว่างคำว่า “สูง” กับคำว่า “ใหญ่” แต่ทั้งสองพยางค์นี้เป็นคำหนึ่งคำที่แปลว่า “สูงใหญ่”

ภาษา	ประกบคำ	ประกอบคำ	คำหลักคำรอง	เสริมความ	กิริยากรรม	ประธานกิริยา
B	ma?2kuing1 แม่ พ่อ “พ่อแม่”	lik2 so?1 หมู หมา “สัตว์เลี้ยง”	pua1 lik2 เนื้อ หมู “เนื้อหมู”	zu?1khem4 เห็น ชัดเจน “ชัดเจน”	sum2tɕn2 เสีย ทุน “ขาดทุน”	un1 ta?2 แม่น้ำ ไหล “แม่น้ำ”
D	vai va พี่ น้อง “พี่น้อง”	sim ?iar นก ไก่ “สัตว์ปีก”	so:? ɲa:m เกลือ หวาน “น้ำตาล”	ɲa:i ?ap ตา มืด “ตาบอด”	to:k moiɦ ตอก ใจ “เสียใจ”	plaj de:p หญ้า ถัก “หลังคาจาก”
W	me? mionɲ เมีย ผัว “ผัวเมีย”	haukhuan ขึ้น ฟุง “รุ่งเรือง”	tauh paɲ ผัก ขาว “ผักกาดขาว”	phit lut ผิด พลาด “ความผิด”	muut ɲai คุ้นเคย หน้า “คุ้นหน้า”	khau? ɲuom ไม้ นั่ง “ตั้ง”

5.4.1.3 บุรุษสรรพนาม⁶ จากการเปรียบเทียบพบว่าระบบคำสรรพนามของทั้งสามภาษามีระบบระเบียบที่ชัดเจนและสอดคล้องกัน กล่าวคือ แบ่งสรรพนามเป็นสามบุรุษ คือ บุรุษที่ 1, 2 และ 3 มีการแบ่งพจน์เป็นสามพจน์ ได้แก่ สรรพนามเอกพจน์ ทวิพจน์และพหูพจน์ โดยใช้วิธีการคงรูปโครงสร้างคำเดิม แล้วเปลี่ยนเสียงพยัญชนะต้นเพื่อแบ่งแยกบุรุษ และแปรเสียงสระเพื่อแบ่งแยกพจน์ จากการเปรียบเทียบดังที่ได้กล่าวมา สามารถสรุปความสัมพันธ์ของระบบคำสรรพนามของภาษาตระกูลมอญ-เขมรในประเทศจีนได้ว่า คำบุรุษสรรพนามภาษาปู้หล่างมีความใกล้ชิดกับภาษาหว่าทั้งระบบ ส่วนภาษาเต้ออ้างมีบางส่วนที่มีความสัมพันธ์ห่างออกไปจากภาษาทั้งสองเล็กน้อย แต่โดยภาพรวมแล้วทั้งสามภาษามีระบบคำบุรุษสรรพนามอย่างเดียวกัน

5.4.1.4 คำยืมจากภาษาจีน แม้ว่าชาวปู้หล่าง เต้ออ้าง และหว่า จะพูดภาษาแม่ของตนเองเป็นหลัก แต่ด้วยเหตุที่เป็นพลเมืองภายใต้การปกครองของรัฐบาลจีน ทำให้ภาษาจีนหลังไหลถ่ายเทเข้าสู่วงคำศัพท์ของภาษาต่างๆ เป็นจำนวนมาก ในหนังสือ “ปริทรรศน์ภาษา” ต่างๆ ซึ่งเป็นหนังสือในโครงการ “สรรนิพนธ์รวมชุดประเด็นชนกลุ่มน้อย 5 ประการของคณะกรรมการชนกลุ่มน้อยแห่งชาติ” พบตัวอย่างคำภาษาจีนเป็นจำนวนมาก โดยยืมคำมาจากภาษาจีนสำเนียงท้องถิ่นใกล้เคียง การวิเคราะห์ระบบเสียงจึงวิเคราะห์ให้เสียงในภาษาจีนเป็นสมาชิกของระบบเสียงภาษานั้นๆ ด้วย เพราะเห็นว่าเดิมที่ชนกลุ่มน้อยเหล่านั้นไม่สามารถออกเสียงคำที่มาจากภาษาจีนได้ แต่ใช้เสียงที่มีอยู่ในภาษาแทน แต่ปัจจุบันคนรุ่นใหม่ซึ่งได้รับการศึกษาจากโรงเรียนของรัฐบาล สามารถออกเสียงคำยืมภาษาจีนที่ยืมเข้าไปใช้ในภาษาของตนเองได้ถูกต้อง จึงวิเคราะห์ว่าเสียงภาษาเหล่านั้นเป็นสมาชิกของระบบเสียงในภาษาชนกลุ่มน้อยด้วย ตัวอย่างคำยืมจากภาษาจีน มีดังนี้

⁶ นำเสนอรายละเอียดเป็นบทความวิชาการใน (เมฆม สอดส่องกฤษ, 2556B)

คำยืมภาษาจีน	ความหมาย	ปู้หล่าง	เต้ออ่าง	หว่า
政府 zhèngfǔ	รัฐบาล	tɕeŋ ⁴ fu ⁴	teɽn fu	teɽŋ fu
经济 jīngjì	เศรษฐกิจ	teiŋ ² tei ¹	kin ki	teiŋ tei ¹
工厂 gōngchǎng	โรงงาน	koŋ ² tɕhaŋ ²	kuŋ teaŋ	koŋ tɕhaŋ
农业 nóngyè	เกษตรกรรม	noŋ ² nie ²	nuŋ ŋe	noŋ ŋie ²
卫生 wèishēng	สุขอนามัย	vui ⁴ seŋ ²	vɽi sɽŋ	vui sɽŋ

5.4.1.5 คำยืมจากภาษาตระกูลไท เนื่องจากอยู่อาศัยใกล้ชิดกับชาวไทย(ไต) นอกจากคำยืมภาษาจีนแล้วยังพบคำยืมภาษาไทยด้วย แต่มีการยืมเพียงบางคำและบางภาษาเท่านั้น ไม่ได้ยืมเหมือนกันในทุกภาษา เมื่อยืมไปแล้วนอกจากการออกเสียงตามระบบเสียงของภาษานั้นๆ แล้ว บางภาษายังมีการเติมหน่วยคำ หน่วยเสียงที่เป็นลักษณะทางไวยากรณ์ของแต่ละภาษาด้วย (อักษรเน้นสีทึบ) ตัวอย่างคำยืมจากภาษาไทย มีดังนี้

ปู้หล่าง	คำภาษาไทย	เต้ออ่าง	คำภาษาไทย	หว่า	คำภาษาไทย
ka ² tɔ ¹	ต่อ (กริยา)	a ² plɿŋ	ปลิง	dai klɔŋ	คลอง
lɔ ² ŋa ²	งา	k ² mai	ไหม	lu lhɛk	เหล็ก
vhoi ¹	ห้อย	do:ŋ	ทองแดง	gau ²	ข้าว
hɔn ⁴	ร้อน	ha:n	ห่าน	hɔi	หอย
fan ²	หวาน	be	แพะ	kok	คอก

5.4.2 ลักษณะร่วมระดับไวยากรณ์ ผลการวิจัยสามารถอธิบายได้สองประเด็นคือ ลักษณะเปรียบเทียบ และลักษณะเปรียบเทียบต่าง ดังนี้

5.4.2.1 ลักษณะที่สอดคล้องกัน

(1) **โครงสร้างประโยคความเดียว** จากการเปรียบเทียบโครงสร้างประโยคพื้นฐานของทั้งสามภาษาพบว่าโครงสร้างอย่างเดียวกัน คือ [S.V.O] ดังตัวอย่างข้อมูลต่อไปนี้

ภาษา	S.	V.	O.	ความหมาย
B	u ¹ l “ฉัน”	to ² k “กิน”	som ¹ “ข้าว”	ฉันกินข้าว
D	ʔo “ฉัน”	hɔ:m “กิน”	pɔ:m “ข้าว”	ฉันกินข้าว
W	ʔɽʔ “ฉัน”	ʔih_ “กิน”	sɔm “ข้าว”	ฉันกินข้าว

(2) **รูปแบบคำบ่งชี้** รูปแบบและตำแหน่งการวางคำบ่งชี้ในทั้งสามภาษาเหมือนกัน คือ [นาม + คำบ่งชี้] ดังตัวอย่างข้อมูลต่อไปนี้

ภาษา	คำนาม	คำบ่งชี้	ความหมาย
B	paʔ4 “คน”	en2 “นี้”	คนนี้
D	ʔi “คน”	ŋʔiŋ “นี้”	คนนี้
W	pui “คน”	ʔan “นี้”	คนนี้

(3) การแสดงความเป็นเจ้าของ โครงสร้างของคำแสดงความเป็นเจ้าของ ในทั้งสามภาษามีรูปแบบเหมือนกัน คือ [นามที่ถูกเป็นเจ้าของ + คำแสดงความเป็นเจ้าของ (สามารถละได้) + ผู้ที่เป็นเจ้าของ] ดังตัวอย่างข้อมูลต่อไปนี้

ภาษา	นามที่ถูกเป็นเจ้าของ	คำแสดงความเป็นเจ้าของ	ผู้ที่เป็นเจ้าของ	ความหมาย
B	ŋaʔ2 “บ้าน”	ʔaʔ1 “ของ”	uʔ1 “ฉัน”	บ้านของฉัน
D	gjaŋ “บ้าน”	ʔeŋ “ของ”	ʔo “ฉัน”	บ้านของฉัน
W	ŋueʔ “บ้าน”	tɕie “ของ”	ʔɕʔ “ฉัน”	บ้านของฉัน

(4) โครงสร้างประโยคเปรียบเทียบ ทั้งสามภาษามีโครงสร้างประโยคเปรียบเทียบเหมือนกัน คือ [A+คุณศัพท์+คำแสดงการเปรียบเทียบ(กว่า)+B] ดังตัวอย่างข้อมูลต่อไปนี้

ภาษา	A	คุณศัพท์	คำแสดงการเปรียบเทียบ (กว่า)	B	ความหมาย
B	miʔ2 “เธอ”	loŋ1 “สูง”	ʔɕʔ1 “กว่า”	uʔ1 “ฉัน”	เธอสูงกว่าฉัน
D	moI “เธอ”	dza:r “สูง”	doʔ “กว่า”	ʔo “ฉัน”	เธอสูงกว่าฉัน
W	maiʔ “เธอ”	lhuaŋ_ “สูง”	khaiŋ “กว่า”	ʔɕʔ “ฉัน”	เธอสูงกว่าฉัน

(5) การใช้คำลักษณนาม ภาษาทั้งสามมีการใช้คำลักษณนาม โดยมีรูปแบบและตำแหน่งของคำเหมือนกัน คือ [นาม + จำนวน + ลักษณนาม] ดังตัวอย่างข้อมูลต่อไปนี้

ภาษา	นาม	จำนวน	ลักษณนาม	ความหมาย
B	sim1 “นก”	tiʔ4 “หนึ่ง”	tuʔ4 “ตัว”	นกหนึ่งตัว
D	sim “นก”	ʔu “หนึ่ง”	tu “ตัว”	นกหนึ่งตัว
W	sim “นก”	tɕiʔ “หนึ่ง”	mu “ตัว”	นกหนึ่งตัว

แต่มีข้อมูลภาษาปู้หล่างที่พบว่า การวางตำแหน่งของคำลักษณนามสามารถวางสลับที่กันได้ เป็น [จำนวน + ลักษณนาม + นาม] ซึ่งรูปแบบดังกล่าวนี้เหมือนกับรูปแบบการใช้คำลักษณนามในภาษาจีน ในขณะที่ภาษาเต้อ่างกับภาษาหว่าไม่มีรูปแบบดังกล่าวนี้ ดังตัวอย่างข้อมูลต่อไปนี้

ภาษา	นาม	จำนวน	ลักษณนาม	ความหมาย
B	tiʔ4 “หนึ่ง”	tuʔ4 “ตัว”	sim1 “นก”	นกหนึ่งตัว

(6) ส่วนขยายคำนาม ทั้งสามภาษาวางตำแหน่งของส่วนที่ทำหน้าที่ขยายคำนามเหมือนกัน คือ วางไว้หลังคำนาม [คำนาม + ส่วนขยาย] ดังตัวอย่างข้อมูลต่อไปนี้

ภาษา	คำนาม	ส่วนขยาย	ความหมาย
B	pap2 “หนังสือ ”	tchu?1 “ใหม่ ”	หนังสือใหม่
	phx? ka?4 “ดอกไม้ ”	qhak “แดง ”	ดอกไม้แดง
D	gian “บ้าน ”	mai “ใหม่ ”	บ้านใหม่
	poh “ดอกไม้ ”	rxn “แดง ”	ดอกไม้แดง
W	si be? “เสื้อ ”	khrau? “ใหม่ ”	เสื้อใหม่
	tai “ดอกไม้ ”	paiŋ “ขาว ”	ดอกไม้ขาว

5.4.2.2 ลักษณะที่แตกต่างกัน

(1) การแสดงคำถาม รูปแบบประโยคคำถามสามภาษามีความแตกต่างกัน กล่าวคือ ภาษาบู้หลังกับภาษาหว่าวางคำแสดงคำถามในตำแหน่งท้ายสุดของประโยค ดังตัวอย่างข้อมูลต่อไปนี้

ภาษา	ประธาน	กริยา	คำแสดงคำถาม	ความหมาย
B	mi?2 “เธอ”	hx?1 “ไป”	mu?4 “ไหน”	เธอไปไหน
	mi?2 “เธอ”	pin1 “เป็น”	nxn2 “ใคร”	เธอเป็นใคร
	en2 “นี่”	pin1 “เป็น”	ka? “อะไร”	นี่เป็นอะไร
	mi?2 “เธอ”	hx?1 “ไป”	num1 “ไหม”	เธอไปไหม
	e?1 “พวกเรา ”	khe?1 “ทำ ”	ka?4 zo?2 “อย่างไร ”	พวกเราทำอย่างไร
W	mai? “เธอ”	hu “ไป”	du mo? “ไหน”	เธอไปที่ไหน
	mai? “เธอ”	moh “ เป็น”	mo? “ใคร”	เธอเป็นใคร
	?an “นี่”	moh “ เป็น”	pa ti? “อะไร ”	นี่เป็นอะไร
	mai? “เธอ”	hu “ไป”	laih “ไหม”	เธอไปไหม
	?e? “พวกเรา ”	zuh “ทำ ”	kah mo? “อย่างไร ”	พวกเราทำอย่างไร

แต่ภาษาเตออ้างวางคำแสดงคำถามไว้ในตำแหน่งหน้าสุดของประโยค ดังตัวอย่างข้อมูลต่อไปนี้

ภาษา	คำแสดงคำถาม	ประธาน	กริยา	ความหมาย
D	mɔ̌ "ไหน"	mɔ̌i "เธอ"	ha:u? "ไป"	เธอไปไหน
	?i se "ใคร"	mɔ̌i "เธอ"	muh "เป็น"	เธอเป็นใคร
	se "อะไร"	mɔ̌i "เธอ"	sw:n "กิน"	เธอกินอะไร
	?aŋ "ไหม"	mɔ̌i "เธอ"	?i ha:u "ไป" ↗	เธอไปไหม
	mɔ̌ "อย่างไร"	jɔ̌i "พวกเรา"	bai "ทำ"	พวกเราทำอย่างไร
	หมายเหตุ: รูปประโยคคำถามว่าไฉนใหม่ในภาษาต่ออ้าง จะใช้ร่วมกับใช้ลักษณะน้ำเสียงสูงขึ้นในคำสุดท้าย			

(2) การวางลำดับของส่วนขยาย จากการเปรียบเทียบข้อมูลการวางตำแหน่งของส่วนที่ทำหน้าที่ขยายความพบว่า ภาษาทั้งสามมีรูปแบบการวางตำแหน่งของส่วนที่ทำหน้าที่ขยายเหมือนและต่างกัน ดังนี้

a. ส่วนขยายคำกริยา ภาษาปู้หล่างและภาษาหว่าวางส่วนที่ทำหน้าที่ขยายคำกริยาไว้หน้าคำกริยาเป็น [ส่วนขยาย + คำกริยา] แต่ภาษาต่ออ้างวางไว้หลังคำกริยา คือ [คำกริยา + ส่วนขยาย] ดังตัวอย่างข้อมูลต่อไปนี้

ภาษา	ส่วนขยาย	คำกริยา	ความหมาย
B	tɕat2 "มาก"	kɔ̌ 2 "ชอบ"	ชอบมาก
	tɕat2 "มาก"	l̩at "กลัว"	กลัวมาก
W	ket "มาก"	?i?i "รัก"	รักมาก
	ket "มาก"	sak "อึ้ง"	อึ้งมาก

ภาษา	คำกริยา	ส่วนขยาย	ความหมาย
D	jo "กลัว"	w?iɔh "มาก"	กลัวมาก
	sw:n "อยาก"	w?iɔh "มาก"	อยากมาก

b. ส่วนขยายคำคุณศัพท์ ภาษาปลั่งและภาษาหว่าวางตำแหน่งของส่วนที่ทำหน้าที่ขยายไว้หน้าคำคุณศัพท์เหมือนกัน คือ [ส่วนขยาย + คำคุณศัพท์] ส่วนภาษาต่ออ้างวางส่วนขยายไว้หลังคำคุณศัพท์ คือ [คำคุณศัพท์ + ส่วนขยาย] ดังตัวอย่างข้อมูลต่อไปนี้

ภาษา	ส่วนขยาย	คำคุณศัพท์	ความหมาย
B	tɕat2 "มาก"	laŋ "ยาว"	ยาวมาก
	tɕat2 "มาก"	l̩oŋ "สูง"	สูงมาก
W	ket "มาก"	laŋ "ยาว"	ยาวมาก
	tɕat2 "มาก"	lhuaŋ "สูง"	สูงมาก

ภาษา	คำคุณศัพท์	ส่วนขยาย	ความหมาย
D	don "ยาว"	วไวห "มาก"	ยาวมาก
	vah "กว้าง"	วไวห "มาก"	กว้างมาก

6. สรุปผลการวิจัย

จากผลการวิจัยที่ได้อธิบายมาข้างต้น สามารถสรุปความสัมพันธ์ของภาษาปู้หล่าง
 ได้อ่าง และหาว่า ได้ดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 11 สรุปเปรียบเทียบความสัมพันธ์ของภาษามอญ-เขมรในประเทศจีน

ข้อบ่งชี้ความสัมพันธ์		B	D	W	
ข้อมูลทางชาติพันธุ์วรรณนา					
1. ถิ่นฐานในจีน	1. เขตปกครองตนเองชาวไต	/	/	x	BD
	2. ตั้งถิ่นฐานห่างจากกลุ่มอื่น	x	x	/	W
2. ถิ่นฐานในไทย	1. เชียงใหม่	/	x	/	BW
	2. เชียงราย	x	/	x	D
การจัดแบ่งตระกูลภาษา					
1. แขนงภาษา	1. แขนงปู้หล่าง	/	x	x	B
	2. แขนงหว่า-ต่ออ่าง	/	/	x	BD
	3. แขนงหว่า	x	x	/	W
ระดับเสียง					
1. พยัญชนะ	1. การเปรียบเทียบของพยัญชนะต้นเสียงก้องกับไม่ก้อง	x	/	/	DW
	2. การเปรียบเทียบของพยัญชนะท้ายเสียงก้องกับไม่ก้อง	/	/	x	BD
	3. มีพยัญชนะควบกล้ำกับ //	/	/	/	BDW
	4. มีพยัญชนะควบกล้ำกับ /r/	x	/	/	DW
	5. พยัญชนะท้ายเสียงกัก /p, t, k/	/	/	x	BD
	- มีพยัญชนะท้ายเสียงกัก /k/ เสียงเดียว ไม่มีเสียงอื่น	x	x	/	W
	6. พยัญชนะท้ายเสียงนาสิก /m, n, ŋ/	/	/	x	BD
	- พยัญชนะท้ายเสียงนาสิก /ŋ/ เสียงเดียว ไม่มีเสียงอื่น	x	x	/	W
	7. พยัญชนะท้าย /h/, /ʔ/	/	/	/	BDW
8. พยัญชนะท้าย // , /ŋ/	/	x	x	B	
9. พยัญชนะท้าย /r/	/	x	x	B	
2. สระ	1. การเปรียบเทียบของสระตึงกับสระคลาย	x	x	/	W
	2. สระเดี่ยวไม่มีการเปรียบเทียบเสียงสั้นกับเสียงยาว	/	/	/	BDW
	3. สระประสมมีการเปรียบเทียบเสียงสั้นกับเสียงยาว	/	/	x	BD

ข้อบ่งชี้ความสัมพันธ์		B	D	W	
3. วรรณยุกต์	1. มีวรรณยุกต์เปรียบต่างทางความหมาย	/	x	x	B
	2. มีการใช้ทำนองเสียงเปรียบต่างทางความหมาย	x	/	x	D
4. พยางค์	1. โครงสร้างพยางค์ที่เล็กที่สุด /CV/	/	/	/	BDW
	2. โครงสร้างพยางค์ที่ใหญ่ที่สุด /+C±C±C+V±V±V±C/	/	/	x	BD
	3. โครงสร้างพยางค์ที่ใหญ่ที่สุด /+C±C+V±V±V±C/	x	x	/	W
ระดับคำ					
1. หน่วยคำเติม	1. มีการเติมหน่วยคำเติมหน้า	/	/	/	BDW
	2. มีการเติมหน่วยคำเติมหลัง	/	x	/	BW
	3. มีการเติมหน่วยคำเติมคร่อม	/	x	x	B
2. คำประสม	1. มีการประสมคำ (คำประสมสองพยางค์)	/	/	/	BDW
3. คำยืม	1. คำยืมภาษาจีน	/	/	/	BDW
	2. คำยืมภาษาไทย	/	/	/	BDW
4. คำสรพนาม	1. การแปรเสียงเพื่อเปลี่ยนพจน์และบุรุษของคำสรพนาม	/	/	/	BDW
ระดับไวยากรณ์					
1. ลักษณะที่สอดคล้องกัน	1. รูปประโยคความเดียว [S.V.O]	/	/	/	BDW
	2. รูปแบบคำบ่งชี้ [นาม+บ่งชี้]	/	/	/	BDW
	3. การแสดงความเป็นเจ้าของ [คำที่ถูกเป็นเจ้าของ+ของ+เจ้าของ]	/	/	/	BDW
	4. รูปประโยคเปรียบเทียบ [A+คุณศัพท์+(กว่า)+B]	/	/	/	BDW
	5. การขยายนาม [คำนาม + ส่วนขยาย]	/	/	/	BDW
2. ลักษณะที่แตกต่างกัน	1. รูปแบบการใช้คำลักษณนาม [นาม + จำนวน + ลักษณนาม]	/	/	/	BDW
	2. รูปแบบการใช้คำลักษณนาม [จำนวน + ลักษณนาม + นาม]	/	x	x	B
	3. วางคำถามไว้หน้า	x	/	x	D
	4. วางคำถามไว้หลัง	/	x	/	BW
	5. [ส่วนขยาย + คำกริยา]	/	x	/	BW
	6. [คำกริยา + ส่วนขยาย]	x	/	x	D
	7. [ส่วนขยาย+ คำคุณศัพท์]	/	x	/	BW
	9. [คำคุณศัพท์ + ส่วนขยาย]	x	/	x	D
	ภาษาถิ่น				
	1. มีภาษาถิ่น	/	/	/	BDW
ตัวอักษร					
มี/ไม่มีตัวอักษร	1. มีตัวอักษร	x	x	/	W
	2. ไม่มีตัวอักษร	/	/	x	BD

จากตารางข้างต้นสรุปความสัมพันธ์ได้ดังนี้

คู่ความสัมพันธ์	B	D	W	BD	BW	DW	BDW
ปริมาณความสัมพันธ์	6	5	6	9	5	2	16

อธิบายได้ว่าภาษาทั้งสามต่างฝ่ายต่างมีลักษณะเฉพาะตัวในปริมาณเท่าๆ กัน (B=6, D=5, W=6) ในขณะที่เดียวกันก็มีลักษณะที่สัมพันธ์กันทั้งสามภาษามากที่สุด (BDW=16) และเมื่อจับคู่ความสัมพันธ์ของแต่ละภาษาพบว่า ภาษาปู่หลังสัมพันธ์กับภาษาเตออย่างมากที่สุด (BD=9) รองลงมาคือภาษาปู่หลังกับภาษาหว่า (BW=5) ส่วนภาษาเตออย่างกับภาษาหว่ามีความสัมพันธ์กันน้อยที่สุด (DW=2)

เหตุที่ประเทศไทยเรายังไม่มีข้อมูลจากทางฝ่ายจีน ทำให้การวิเคราะห์ภาษามอญ-เขมรที่อยู่ในประเทศจีน รวมถึงกลุ่มชาติพันธุ์มอญ-เขมรในประเทศไทยที่อพยพมาจากประเทศจีนยังคงคลุมเครือ เช่น Dissawarotham (1986) ที่ศึกษาภาษาปลั่งที่บ้านห้วยน้ำขุ่น อำเภอแม่จัน จังหวัดเชียงราย พบว่า “ชาวปลั่งอพยพมาจากที่ต่างๆ ของมณฑลยูนนาน ทำให้มีสำเนียงภาษาถิ่นอย่างน้อย 7 สำเนียง” แต่ความจริงแล้วนักภาษาศาสตร์จีนศึกษาภาษาปลั่งในประเทศจีนโดยใช้เกณฑ์ระบบเสียง วงคำศัพท์และไวยากรณ์แบ่งภาษาถิ่นได้เพียงสองถิ่นเท่านั้น ความแตกต่างอย่างที่พิจิตรแบ่งนั้นคงเป็นเพียงสำเนียงที่แตกต่างกันในแต่ละหมู่บ้าน อาจมีเพียงเสียงบางเสียงที่แตกต่างกันเท่านั้น แต่โดยภาพรวมสามารถสื่อสารกันรู้เรื่องไม่ถึงขั้นที่ว่าแบ่งเป็นภาษาถิ่นได้หรืออย่างไรในหนังสือ “นานาภาษาในเอเชียอาคเนย์” (สุริยา รัตนกุล, 2543, น. 124) ข้อความว่า “เนื่องจากภาษาปลั่งไม่เป็นที่รู้จักเท่าไร จึงเคยมีความเข้าใจผิดเกี่ยวกับภาษานี้ว่าเป็นภาษาตระกูลไท...” กรณีนี้ผู้เขียนเห็นว่าอาจจะเนื่องมาจากว่าผู้วิจัยในยุคนั้นได้ยินคำศัพท์ที่เป็นคำยืมมาจากภาษาตระกูลไท (รวมถึงคำศัพท์ร่วมเชื้อสายไท-จีน) จำนวนหนึ่ง เพราะตั้งถิ่นฐานอยู่ใกล้ชิดกับชาวไต ซึ่งในงานวิจัยนี้ก็พบว่ามีคำภาษาไทยปรากฏในภาษาปลั่ง เตออย่างและหว่าเช่นกัน จึงเป็นสาเหตุให้ตีความได้ว่าคำศัพท์เหล่านั้นร่วมเชื้อสายกับตระกูลไท และเข้าใจผิดไปว่าภาษาปลั่งเป็นภาษาตระกูลไท บทความนี้ได้ไขความกระจ่างในเรื่องนี้แล้ว

เอกสารอ้างอิง/ References

- เบญจวรรณ กลีโสภา. (2546). การศึกษาระบบเสียงและการจัดกลุ่มทางเชื้อสายของภาษาดารอั้ง (ปะหล่อง) บ้านนอแลอำเภอฟาง จังหวัดเชียงใหม่. วิทยานิพนธ์อักษรศาสตรมหาบัณฑิต, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- มัชฌิมาวรรณ สุวรรณวัฒน์. (2546). การใช้ภาษาและทัศนคติทางภาษาของกลุ่มคนปลั่ง บ้านห้วยน้ำขุ่น จังหวัดเชียงราย. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยมหิดล.
- เมฆม สอดส่องกฤษ. (2552). เสียงปฏิภาค /r/, /k/, /kh/ และเสียงปฏิภาคอื่น ๆ : หลักฐานความสัมพันธ์ของภาษาจีนกับภาษาไทยในฐานะภาษาร่วมตระกูล. *วารสารมนุษยศาสตร์ปริทรรศน์*, 31(2), 5-28.
- _____. (2555). สารานุกรมชนกลุ่มน้อยในประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีน (พิมพ์ครั้งที่ 2). อุบลราชธานี: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี.
- _____. (2556A). ปู่หล่าง: ภาษาตระกูลมอญเขมรในประเทศจีนตามทรรศนะของนักวิชาการจีน. *วารสารศาสนาและวัฒนธรรม*, 8(1), 17-36.
- _____. (2556B). ระบบคำสรรพนามของภาษาตระกูลมอญเขมรในประเทศจีน. *วารสารคณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล*. 9(1), 119-142.
- _____. (2557A).ชาติพันธุ์วรรณนาของกลุ่มชาติพันธุ์มอญ-เขมรในประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีน. ใน *เอกสารรวมบทความวิชาการและบทความวิจัยการประชุมวิชาการระดับชาติ มนุษยศาสตร์สังคมศาสตร์. มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี*. หน้า 83-106. อุบลราชธานี: วิทยาการพิมพ์.
- _____. (2557B). เต่ออ้าง: ภาษาตระกูลมอญเขมรในประเทศจีนตามทรรศนะของนักวิชาการจีน. *วารสารอารยธรรมโขงสาละวิน*, 5(1), 89-102.
- _____. (2557C). หน่วยคำเติมในภาษาตระกูลมอญเขมรในประเทศจีน. *วารสารศาสนาและวัฒนธรรม*, 8(2), 57-74.
- _____. (2558A). หว่า: ภาษาตระกูลมอญเขมรในประเทศจีนตามทรรศนะของนักวิชาการจีน. *วารสารอารยธรรมโขงสาละวิน*, 6(1), 276-308.
- วัฒนา ตันติวุฒิปกรณ์. (2541). การศึกษาระบบเสียงภาษาว่า บ้านสันติสุข หมู่ 19 ตำบลป่าตึง อำเภอมะจัน จังหวัดเชียงราย. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยมหิดล.
- วาสนา ละอองปลิว. (2546). ความเป็นชายขอบและการสร้างพื้นที่ทางสังคมของคนพลัดถิ่น: กรณีศึกษาชาวดารอั้งในอำเภอยางตา. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

- สฤณี ณัฐพลวัฒน์. (2545). ดาระอั้ง: คนชายขอบสองแผ่นดิน. *วารสารสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา*, 21(1), 97-123.
- สุชาดา เจียพงษ์. (2546). *ไวยากรณ์ภาษาปลัง บ้านห้วยน้ำขุ่น จังหวัดเชียงราย*. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยมหิดล.
- สุมิตร ปิติพัฒน์ (2541). *การศึกษาชนกลุ่มน้อยในประเทศจีนตอนใต้*. กรุงเทพฯ: สถาบันไทยคดีศึกษา มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- สุรียา รัตนกุล. (2531). *นานาภาษาในเอเชียอาคเนย์ ภาคที่ 1: ภาษาตระกูลออสโตรเอเชียติก และภาษาตระกูลจีน-ทิเบต*. นครปฐม: สถาบันภาษาและวัฒนธรรมเพื่อการพัฒนาชนบท มหาวิทยาลัยมหิดล.
- 陈相木, 王敬骝, & 赖永良. (1986). 《德昂语简志》北京: 民族出版社. (Chén Xiāngmù, Wáng Jingliú, & Lài Yǒngliáng. (1986). *ปริทรรศน์ภาษาเต้ออ้าง*. ปักกิ่ง: สำนักพิมพ์ชาติพันธุ์.)
- 黄尚明. (2008). 从考古学看先秦时期濮人的迁徙. *华中师范大学学报 (人文社会科学版)*, 47 年, (1 期), 95-99. (Huáng Shàngmíng. (2008). *มองการอพยพย้ายถิ่นยุคก่อนจีนของชาวผู่จากการศึกษาทางโบราณคดี*. *วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยครุศาสตร์หัวตง*, 47(1), 95-99.)
- 李道勇, 聂锡珍, & 邱鄂锋. (1986). 《布朗语简志》北京: 民族出版社. (Lǐ Dàoyǒng, Niè Xīzhēn, & Qiū Èfēng. (1986). *ปริทรรศน์ภาษาปู้หล่าง*. ปักกิ่ง: สำนักพิมพ์ชาติพันธุ์.)
- 颜其香, & 周值志. (1995). 《中国孟高棉语族语言与南亚语系》. 北京: 中央民族大学出版社. (Yán Qíxiāng, & Zhōu Zhízhì. (1995). *ภาษากลุ่มมอญ-เขมรกับภาษาสายตระกูลออสโตรเอเชียติกในประเทศจีน*. ปักกิ่ง: สำนักพิมพ์ชาติพันธุ์.)
- 周值志, & 颜其香. (1984). 《佧语简志》北京: 民族出版社. (Zhōu Zhízhì, & Yán Qíxiāng. (1984). *ปริทรรศน์ภาษาหว่า*. ปักกิ่ง: สำนักพิมพ์ชาติพันธุ์.)
- Blood, H., & Blood, E. (1966). The pronoun system of Uon Njun Mngong Rolom. *Mon-Khmer Studies*, 2, 103-111.
- Buakaw, S. (2012). *A phonological study of Paluang dialect spoken in Thailand and Myanmar with focuses on vowels and final nasals* (Doctoral dissertation). Mahidol University, Bangkok.
- Chén, X-M., et. al. (1986). *Da-angyu jianzhi*. Beijing: National Minorities Press.
- Davies, R. (1909). *Yün-nan: The link between India and the Yangtze*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Dissawarotham, P. (1986). *The Phonology of Plang as spoken in Banhuaynamkhan Ciengrai Province* (Master's thesis). Mahdol University, Bangkok.

- Deepadung, S. (2009). Ethnicity and the Dara-ang (Paluang) in Thailand. *Journal of Language and Culture*, 28, 7-29.
- _____. (2011). Name and sub-groups of the Paluang: A preliminary field survey in Yunnan and Kengdung. *MANUSYA*, 14, 88-104.
- _____. (2013). Personal pronouns in Palaung dialects. *SIL Language and Culture Documentation and Description* 22, SIL Digital Resource.
- Deepadung, S., & Patpong, P. (2010). *Dara-ang : Language, culture and ethnic identity maintenance at the Thai – Myanmar border*. Bangkok: Mahidol University.
- Diffloth, G. (1980). The Wa languages. *Linguistics of the Tibeto-Burman Area*, 5(2), 1-182.
- _____. (1991). Palaungic vowels in Mon-Khmer perspective. In Jeremy H. C., & S. Davidson (eds.), *Austroasiatic languages: Essays in honor of H. L. Shorto*, p.13-27. London: University of London.
- Drage, G. (1907). *A few notes on Wa*. Rangoon: Government Printing.
- Giaphong, S. (2004). *Plang grammar as spoken in Huay Namkhun Village, Chiang Rai Province* (Master's thesis). Mahidol University, Bangkok.
- Gordon, R. G., Jr. (ed.). (2005). *Ethnologue: Languages of the world* (15th edition). Dallas, TX: SIL International. Retrieved from <http://www.ethnologue.com>.
- Janzen, M. (1991). *English-Pale dictionary*. (unpublished manuscript).
- Li, D., Nie, X., & Oiu, E. (1986). *Bulangyu jianzhi*. Beijing : Chinese Academy of Social Sciences,.
- Luce, H. (1965). Danaw, a dying Austroasiatic language. *Lingua*, 14, 98-129.
- Milne, L. (1921). *An elementary palaung grammar*. Oxford: Clarendon Press.
- _____. (1931). *A dictionary of English-Palaung and Palaung-English*. Rangoon: Government Printing.
- Mitani, Y. (1966). Descriptive study of the Lawa language (Bo Luang district). *Tōnan Ajia Kentyū (South East Asian Studies)*, 4, 40-62.
- Mitani, Y. (1972). A short vocabulary of Lawa. *Tōnan Ajia Kentyū (South East Asian Studies)*, 10, 131-68.

- _____. (1972). Studies in the Lawa phonology. *Tōnan Ajia Kentyū (South East Asian Studies)*, 10, 174-96.
- _____. (1977). Paluang dialects: A preliminary comparison. *South East Asian Studies*, 15, 193-212.
- _____. 1979. Vowel correspondences between Riang and Palaung. In T.L. Thongkum, V. Panupong, P. Kullavanijava, & M.R. Kalaya Tingsabadh (eds.), *Studies in Thai and MonKhmer phonetics and phonology in honour of Eugénie J. A. Henderson*, p.142-150. Bangkok: Chulalongkorn University Press.
- Ostapirat, W. (2009). Some phonological criteria for Paluang sub-grouping. *Journal of Language and Culture*, 28, 63-76.
- Pinnow, J. (1965). Personal pronouns in the Austroasiatic languages: A historical study. *Lingua*, 14, 3-42.
- Paulsen, D. L. (1989). A phonological reconstruction of Proto-Plang (Master's thesis). University of Texas, Arlington.
- Proschan, F. (1996). A survey of Khmuic and Palaungic languages in Laos and Vietnam. *Pan-Asiatic Linguistics*, 3, 895-919.
- Ratanakul, S. (1986). *Lawa-Thai dictionary*. Nakhon Pathom: Institute of Language and Culture for Rural Development Mahidol University.
- _____. (1987). *Thai-Lawa dictionary*. Nakhon Pathom: Institute of Language and Culture for Rural Development Mahidol University,
- Rattanapitak, A. (2009). Paluang Worslist. *Journal of Language and Culture*, 28, 77-122.
- Schmidt, P. W. (1904). Grundzuge einer Lautlehre der Khasi-Sprache inihren Beziehungen zu derjenigen der Mon-Khmer-Sprachen. Mit einem Anhang: die Palaung-, Wa-, und RiangSprachen des mittleren Salwin. *Abhandlungen der bayerischen Akademie der Wissenschaft*, 22(3), 677-810.
- Shorto, L. (1960). Word and syllable patterns in Palaung. *Bulletin of the School Of Oriental and African Studies*, 23, 544- 57.
- _____. (1963). The structural patterns of northern Mon-Khmer languages. In H. L. Shorto (ed), *Linguistic Comparison in South East Asia and the Pacific*, p. 45-61. London: School of Oriental and African Studies.

- Svantesson, J. (1988). U. *Linguistics of the Tibeto-Burman Area*, 11(1):64-133.
- Wallace, M. (1966). Katu personal pronoun. *Mon-Khmer Studies*, 2, 55-62.
- Watkins, J. (2002). *The phonetics of Wa: Experimental phonetics, phonology, orthography and sociolinguistics*. Canberra: Pacific Linguistics.
- Watson, S. K. (1964). Personal pronouns in Pacoh. *Mon-Khmer Studies*, 1, 81-97.
- Wenk, K. (1965). Drei Lawa vokabularien aus Nordthailand. *Oriens Extremus*, 12, 107- 127.
- Young, V. (1934). *Lai Yohan, Gospel of John in Wa*. Rangoon: American Baptist Mission Press.
- Zhou, Z., & Yan, Q. (1983b). Approaching the consonantism of ancient Wa from phonological correspondences among the dialects of contemporary Wa. Yu-yen Yen-chiu. *Journal of Linguistic Research*, 1, 192-211.
- Zhou, Z., et. al. (1991). *Pug lai cix ding yiie sindong lai Vax mai Hox*. Kunming: Minorities Press.